

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Autor scenariusza: Danuta Bezczyńska

Blok tematyczny: Pisanki, kraszanki, jajka malowane

Scenariusz nr 3

I. Tytuł scenariusza zajęć: Wielkanoc w Polsce.

II. Czas realizacji: 2 jednostki lekcyjne.

III. Edukacje (3 wiodące):

- polonistyczna,
- społeczna,
- przyrodnicza.

IV. Realizowane cele podstawy programowej:

- **edukacja polonistyczna:**
 - uczestniczy w rozmowach, zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie, poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych – 1.3c,
 - w formie ustnej i pisemnej tworzy kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, życzenia i zaproszenie – 1.3a,
- **edukacja społeczna:**
 - identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami, podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia, rozumie co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny i wie, że trzeba do niej dostosować swoje oczekiwania – 5.2,
- **edukacja przyrodnicza:**
 - nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego – 6.3.

V. Metody:

- pogadanka,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- metoda projektowania okazji edukacyjnych,
- problemowa,
- doświadczalna.

VI. Środki dydaktyczne:

- **do e - doświadczenia:** nasiona rzeżuchy, talerzyk, wata, woda.
- **inne:** rozsypanka wyrazowa, mapa Polski, teksty z informacjami na temat zwyczajów wielkanocnych w różnych regionach Polski.

VII. Forma zajęć: grupowa, zespołowa, indywidualna.

VIII. Przebieg zajęć:

- **Część wprowadzająca – warunki wyjściowe.**
 - Nauczyciel przypina do tablicy rozsypankę wyrazową.

- Uczniowie z podanych wyrazów układają hasło: Tradycje i obrzędy wielkanocne w różnych regionach Polski.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- **Zadanie otwarte.**

- Jakie są tradycje i obrzędy wielkanocne w różnych regionach Polski?”
- **Zwyczaj** – to powszechnie przyjęty umowny sposób postępowania w pewnych okolicznościach, charakterystycznymi dla danego okresu, terenu i środowiska.
- **Obrzęd** – to zespół uświęconych tradycją czynności, praktyk towarzyszących jakimś uroczystością o charakterze rodzinnym, społecznym, politycznym czy religijnym.
- **Tradycja** – normy, sposoby postępowania przejmowane przez jedno pokolenie od pokoleń poprzednich i przekazywane następnym.

- **Część warsztatowa.**

- Nauczyciel umieszcza na tablicy napis „Zwyczaj i obrzędy wielkanocne.”
- Na stoliku obok tablicy leżą paski papieru, na których zapisane są różne obrzędy i zwyczaje wielkanocne:
 - judaszki,
 - malowanie jajek,
 - święcenie pokarmów,
 - palmowy Jezusek,
 - robienie i święcenie palm,
 - składanie życzeń,
 - śmingus-dyngus,
 - pucheraki,
 - mazurki i baby wielkanocne,
 - wielkanocne misteria,
 - dzielenie się jajkiem,
 - zajączek wielkanocny.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- Uczniowie wybierają paski z nazwami tych zwyczajów, które znają i przypinają obok napisu na tablicy.
 - Wybierają pozostałe nazwy i czytają o nich informacje przygotowane przez nauczyciela.
 - Następnie opowiadają o zwyczajach i obrządkach w różnych regionach Polski. Chętni uczniowie wskazują na mapie poszczególne regiony.
 - Pucheraki – zwyczaj do dzisiaj celebrowany w Małopolsce. Pucheraki to przebrani chłopcy, którzy w Niedzielę Palmową żartem i śpiewem wypraszają datki. W rękach trzymają kosz przeznaczony na świąteczne datki oraz „puchę”, laskę w kształcie młotka z długą rękojeścią, ozdobioną kolorową bibułą, którą głośno stukają do okien i drzwi. Stukają tak głośno, aż gospodarze im otworzą.
 - Judaszki – w Wielką Środę na południu Polski po wieczornym nabożeństwie młodzież przy akompaniamencie gwizdków, krzyków, wymyślań wnoszą na wieżę kościelną kukłę Judasza. Kukła była zrobiona ze słomy, ubrana w łachmany i miała torbę z potłuczonym szkłem, które miało przypominać srebrniki, za które Judasz sprzedał Jezusa. Młodzież zrzucała kukłę z wieży kościelnej, następnie ją chłostała i wieszała na drzewie. Następnego dnia zdejmowano kukłę, wleczono przez wieś, aż w końcu palono i wrzucano do rzeki. Obrzęd ten przetrwał do dziś (Pruchnik nad Sanem, Podkarpacie).
 - Wielkanocne Misteria – są to inscenizacje religijne, które odbywają się w Wielkim Tygodniu. Przebiegają według określonego scenariusza i ukazują ostatnie dni męki i śmierci Chrystusa. Najstarszym i największym misterium jest misterium w Kalwarii Zebrzydowskiej (Małopolska).
 - Palmowy Jezusek – jest to uroczystość odbywająca się w Niedzielę Palmową, znana już dziś tylko w okolicy Myślenic (Małopolska). Drewniana postać Chrystusa na osiołku wożona jest na specjalnym wózku podczas procesji wśród kolorowych palm.
 - Zajączek wielkanocny – Na Śląsku czy w Małopolsce panuje zwyczaj obdarowywania się wielkanocnymi podarunkami zwanymi „Zajączkiem”. Słodkie prezenty otrzymują przede wszystkim dzieci.
 - Świecenie palm – tradycja wykonywania palm szczególnie zachowała się na Kurpiach w miejscowości Łyse oraz w Małopolsce w Lipnicy Murowanej. W zależności od regionu palmy różnią się wyglądem i techniką wykonania.
- **E– doświadczenie (załącznik do scenariusza zajęć).**

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- **Pytania/ zadania/ inne czynności utrwalające poznane wiadomości:**
 - Pisanie zdań na temat wybranego zwyczaju w zeszycie przedmiotowym.
 - Wykonanie rysunku o wybranym obrzędzie, zwyczaju itp.
- **Dodatkowe pytania/ zadania/ czynności dla:**
 - **ucznia zdolnego:** opisuje zwyczaje i obrzędy wielkanocne, samodzielnie opisuje doświadczenie i wyciąga wnioski,
 - **ucznia dziewięcioletniego:** wymienia obrzędy i zwyczaje wielkanocne, opisuje doświadczenie,
 - **ucznia wymagającego pomocy:** odpowiada na pytanie: „Jakie zapamiętałeś, zwyczaje, obrzędy wielkanocne?”, wykonuje rysunek do doświadczenia,
 - **ucznia ośmioletniego:** opisuje jeden wybrany zwyczaj lub obrzęd wielkanocny, omawia sposób wykonania doświadczenia.
- **Podsumowanie zajęć.**
 - Święta Wielkanocne są obchodzone w Polsce wyjątkowo uroczyście i związane są z wieloma obrzędami ludowymi, tradycjami lokalnymi oraz zwyczajami. Niektóre z nich są powszechnie praktykowane w całej Polsce, a niektóre są charakterystyczne tylko dla określonych regionów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Załącznik e- doświadczeniado scenariusza nr 3

I. Tytuł e – doświadczenia: Rzeżuchowa ozdoba.

II. Zakres doświadczenia: Obserwowanie reakcji nasiona na wilgotne podłoże.

III. Cel doświadczenia: Wysianie rzeżuchy do ozdobienia wielkanocnego stołu.

IV. Hipoteza doświadczenia: W jaki sposób z ziarna powstaje roślina?

V. Spodziewane obserwacje/wnioski ucznia: Uczeń dostrzega, że nasiona rzeżuchy pod wpływem wilgoci bardzo szybko kiełkują.

VI. Wniosek z doświadczenia: Rzeżucha jest rośliną, która w sprzyjających warunkachbardzo szybko kiełkuje i rośnie. Można ją uprawiać w domu, gdzie po kilku dniach jest już gotowa do konsumpcji, ale może też pełnić rolę dekoracyjną.

Obraz	Dźwięk
Przywitanie dzieci przed telewizorem przez aktora.	- Cześć mali odkrywcy! - Spróbujemy dzisiaj zrobić ozdoby na wielkanocny stół z żywej rośliny. Tą rośliną będzie rzeżucha.
Prezentacja środków dydaktycznych do doświadczenia.	- Do wykonania doświadczenia potrzebne nam będą: nasiona rzeżuchy, talerzyk lub tacka, wata, woda.
Autor prezentuje doświadczenie.	- Na talerzyku rozkładamy warstwę waty, polewamy ją wodą, - Na zmoczoną watę sypiemy równomiernie nasiona rzeżuchy. - Sprawdzamy, czy wszystkie nasiona są równo rozsypane i czy wata jest dostatecznie wilgotna, a potem odstawiamy talerzyk na

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

	parapet.
Prezentacja przez aktora wniosków.	<ul style="list-style-type: none">- Rzeżucha po kilku dniach będzie już całkiem sporą roślinką. Aby dobrze rosła musi mieć stale wilgotne podłoże (watę).- Po wyrośnięciu będzie pięknie wyglądała na świątecznym stole jako ozdoba, a po świątach można będzie ją zjeść na kanapce.- Wy również wysiejcie w domu nasionka rzeżuchy. Będziecie mieć swoją ozdobę wielkanocną!- Powodzenia i do zobaczenia!

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

